

LDDP valdymų laikotarpiu. Tuometinis spaudimas iš Rusijos, nacionalinės valiutos neturėjimas, pavėluotas lito įvedimas, sąlygojęs hiperinfliaciją, taip pat skubota privatizacija ir auganti valstybės skola didino ekonominį valstybės nestabilumą, kurios įtaka jaučiama ir dabar.

Svečias kritiškai vertino pastarųjų ketverių metų Seimo daugumos vykdomą ekonomikos politiką, valstybės gynybos politiką, įvardino kitas valstybės problemas. Kaip priežastis nurodė žemą valstybės pareigūnų kvalifikaciją bei jų santykį su ūkio subjektais, trumparegiškumą neišnaudojant sričių, palankių Lietuvai geopolitine prasme (tranzito optimizavimo galimybės, efektyvesnė muitinių sistema ir pan.).

Abejojantiems buvo dar kartą išsakytas prezidento pritarimas Lietuvos integracijai į Euroatlantines struktūras, sykiu pabrėžtas ir santykių su kaimynais, įskaitant ir politiškai nenuspėjamas Rusiją ir Baltarusiją, būtinumas.

*MINDAUGAS PUIDOKAS
AGNĖ VIRBICKAITĖ*

EUROPOS DIENA TSPMI

Prieš penkiasdešimt metų Prancūzijos Užsienio reikalų ministras Robertas Šumanas (Robert Schuman), paskelbė deklaraciją, kuri pradėjo Europos vienijimosi procesą.

Šia deklaracija R. Šumanas siekė ir politinių, ir ekonominių tikslų. Visų pirma buvo siekiama nutraukti šimtmečius besitęsiantį Prancūzijos ir Vokietijos priešiškus, ir kad būtų užkirstas kelias bet kokiai galimybei kilti naujam karui, buvo pasiūlyta įsteigti viršvalstybinę instituciją, kuri kontroliuotų šių šalių anglies ir plieno pramonės, tuo metu buvusias pagrindinėmis karo pramonės šakomis. Vokietija labai palankiai reagavo į šią idėją, nes jai tai buvo puiki proga po 5 metų izoliacijos sugrįžti į tarptautinę bendruomenę ir siekti susitaikymo su kitomis Europos valstybėmis. Nors ši deklaracija visų pirma buvo skirta Prancūzijai ir Vokietijai, tačiau ji buvo atvira ir kitoms Europos valstybėms, kurios pritarė deklaracijos tikslams ir norėjo prisijungti prie naujos vieningos Europos kūrimo.

Prie Prancūzijos ir Vokietijos prisijungė Belgija, Italija, Liuksemburgas ir Nyderlandai. Šios 6 Europos valstybės 1951 m. įkūrė pirmąją iš Europos Bendrijų – Europos anglių ir plieno bendriją, 1957 m. buvo sukurtos dar dvi bendrijos – Europos atominės energetikos bendrija ir Europos ekonominė bendrija, o vėliau Europos bendrijų pagrindu sukurta Europos Sąjunga.

Europos Bendrijų valstybės, norėdamos pažymėti vieną iš reikšmingiausių Europos istorijos įvykių – R. Šumano deklaracijos paskelbimą – 1985 m. Milane vykusiame Europos viršūnių tarybos susitikime nutarė gegužės 9 d. paskelbti Europos dieną.

Lietuvoje, švenčiant Europos dieną ir pažymint R. Šumano deklaracijos 50–metį, šiais metais buvo organizuota daugybė įvairių renginių ir projektų – moksleivių piešinių konkursai, ekskursijos moksleiviams po institucijas, kuriojančias Lietuvos integracijos procesus į ES, Lietuvos vyriausybinių institucijų ir ES valstybių narių bei kandidačių komandų krepšinio varžybos, įvairios akcijos, koncertai, parodos, seminariai ir videokonferencijos.

Vienas iš tokių renginių – gegužės 10 d. Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute įvykusi Užsienio reikalų viceministro, Lietuvos vyriausiojo derybininko derybose dėl Lietuvos narystės Europos Sąjungoje Vygaudo Ušacko paskaita “Lietuvos ir Europos Sąjungos derybos: pradžia ir perspektyvos”.

Viceministras instituto studentams ir dėstytojams papasakojo apie šiais metais prasidėjusias Lietuvos ir ES derybas. V. Ušackas patikslino, kad šiuo atveju derybos neturi būti suprantamos tradicine prasme, nes Lietuva nėra lygiavertė derybų partnerė ES ir norėdama įstoti į ES, ji turi priimti visas joje galiojančias žaidimo taisykles. Lietuva jas turi priimti, norėdama pasirengti gyventi didėjančios konkurencijos ir globalizacijos procesų sukeliamų iššūkių sąlygomis bei prisidėti prie Europos saugumo ir ekonominės gerovės kūrimo. Kitaip sakant, Lietuva turi perimti ES teisę, ją įgyvendinti, sukurti reikiamas institucijas.

Viceministras pažymėjo, kad šiuo metu Lietuva yra atidariusi 8 (iš 29) derybinius skyrius, iš kurių 5 greičiausiai bus uždaryti be didelių sunkumų. Dar 11 derybinių skyrių Lietuva tikisi atidaryti antrąjį šių metų pusmetį. Kaip realią datą, nuo kurios Lietuva bus pasirengusi tapti ES nare, V. Ušackas paminėjo 2004 m. Ar ši data išties taps realia, priklauso ne tik nuo Lietuvos, bet ir nuo pačios ES, kuri turi pasirengti priimti naujas nares. Šiuo metu vyksta ES Tarpvyriausybinių konferen-

cija, kurioje turi būti nuspręsta, kaip reformuoti ES, kad ji galėtų sėkmingai funkcionuoti ir po plėtros.

Atsakydamas į klausimą, ar nebijoma, kad po Seimo rinkimų gali sulėtėti arba visai sustoti Lietuvos integracijos į ES procesas, viceministras V. Ušackas pareiškė tvirtą įsitikinimą, kad nepriklausomai nuo to, kokia partija laimės rinkimus, šis procesas neturėtų sustoti.

ŽIVILĖ PAVILONYTĖ